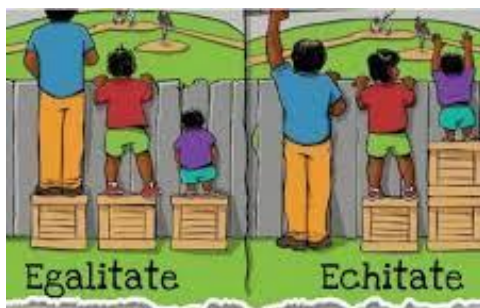

ACCES ECHITABIL LA SERVICII DE SĂNĂTATE

PENTRU PERSOANELE CU
DIZABILITĂȚI

Egalitatea înseamnă să dai același lucru tuturor. Echitatea înseamnă să pui pe toată lumea la același nivel în toate situațiile.

Autori:

- **Bonca-Drăgan Florina, psiholog**
- **Mihăilă Diana, psiholog**
- **Perțe Diana, psiholog**

@ Fundația Pentru Voi, Timișoara, 2024
Toate drepturile rezervate

CE ESTE SINDROMUL DOWN?

Sindromul Down a fost descris pentru prima oară de medicul John Langdon Down.

Acesta a observat că unii copii seamănă între ei deși provin din familii diferite.

Persoanele cu Sindrom Down au un cromozom în plus.

Un cromozom este un “pachetel” genetic, care conține informații despre cum se va dezvolta bebelușul cu un cromozom în plus.

Nu se știe cauza pentru care o persoană se naște cu Sindrom Down.

CARACTERISTICILE Sindromului

Fiecare persoană
este unică!

Totuși, avem multe
în comun.

Persoanele cu Sindrom Down pot să aibă în
comun unele dintre următoarele **trăsături**:

- probleme musculare și de echilibru
- pot fi afectate imunitatea, inima, vederea, auzul, dantura, calitatea somnului

- dificultăți de învățare – pot avea nevoie de mai mult timp sau de alte metode decât cele obișnuite pentru a învăța

- dificultăți de comunicare – pot avea nevoie de mai mult timp sau de alte moduri de comunicare pentru a înțelege ce li se spune sau pentru a se face înțeleși

- dificultăți în înțelegerea și exprimarea emoțiilor

BARIERE ÎN ACCESAREA SERVICIILOR MEDICALE:

- Unele probleme de sănătate nu sunt investigate și tratate suficient pentru că sunt considerate ca fiind parte a Sindromului.

- Multe persoane cu Sindrom Down nu pot sau nu știu cum să spună medicului ce probleme de sănătate au.

- Multe persoane cu Sindrom Down se bazează pe familie sau alte persoane pentru îngrijirea sănătății.

- Unele persoane cu SD au dificultăți în descrierea problemelor (tipul durerii, localizarea acesteia, durata) din cauza tulburărilor de comunicare verbală.

- Problemele de auz, vedere și atenție fac înțelegerea dificilă.

Ce trebuie să știi atunci când mergi la medic

Când este nevoie să mergi la medic?

- nu te simți bine
- te doare ceva

- este nevoie de un control general al sănătății

- pentru analize de sânge sau alte investigații medicale

- pentru o schimbare de medicație.

Ce trebuie să faci ca să ajungi la medic?

Fă o programare!

Pentru aceasta trebuie să știi:

- numele tău
- numărul tău de telefon

- numele medicului tău
- numărul de telefon al medicului
- adresa cabinetului și cum ajungi acolo

- care este programul cabinetului

Poți cere ajutorul cuiva din familie sau unei persoane de sprijin!

Ce se întâmplă când ajungi la medic?

Trebuie să aștepti până când medicul te poate primi.

Vei fi întrebat cum te cheamă.

Medicul îți va pune mai multe întrebări ca să înțeleagă de ce nu te simți bine sau ce te doare.

- Ce te supără?
- Ce te doare?

- Când a apărut problema?

- Ce medicamente ai luat?
- lei și alte medicamente de obicei?

- Poți să dormi bine?

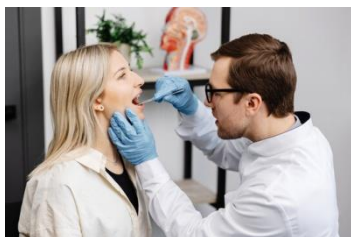
- Ai poftă de mâncare?

- Ce alte probleme de sănătate ai?

S-ar putea să fie nevoie ca medicul să verifice anumite părți ale corpului tău.

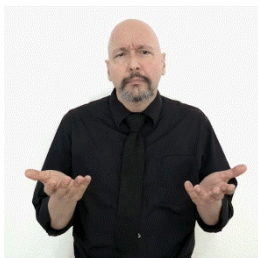

S-ar putea ca medicul să folosească anumite instrumente pentru a te consulta.

S-ar putea să fie nevoie să te dezbraci ca medicul să te poată consulta.

Ce întrebări poți să îi pui medicului?

Care este problema pe care o am?

Poți cere medicului un document în care să scrie ce problemă de sănătate ai.

Ce trebuie să fac în continuare?
Am nevoie de tratament?

Cât timp să iau tratamentul?
Cum să iau tratamentul?

SCHEMĂ DE MEDICAȚIE

Medicament			

Poți ruga medicul să îți scrie pe hârtie cum trebuie să iei tratamentul.

Ce se întâmplă dacă nu iau tratamentul?

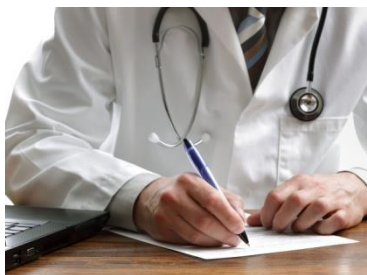
Ce aș mai putea face ca să mă simt mai bine?

Când trebuie să vin la următorul consult?
Poți cere medicului să îți scrie pe o hârtie data următorului consult.

Dacă nu ai înțeles ceva din ce ți-a spus medicul, poți să îl rogi să îți mai explice o dată.

Poți să îl rogi să îți scrie pe hârtie lucrurile sau cuvintele pe care nu le înțelegi.

Așa poți căuta informații când ajungi acasă sau să discuți despre lucrurile pe care nu le-ai înțeles cu persoanele de sprijin.

Poți lua pe cineva din familie sau o persoană de sprijin cu tine atunci când mergi la medic!

Este posibil ca medicul la care mergi să nu te poată ajuta și să te trimită la un alt specialist.

Medicul poate să îți recomande analize sau investigații medicale.

Dacă este o problemă gravă, urgentă, care îți pune viața în pericol, poți suna la numărul de urgență 112.

Ce ar trebui să știe medicul?

S-ar putea să ai nevoie de un timp mai lung pentru consultație.

S-ar putea ca înainte de consultație să ai nevoie să vizitezi cabinetul pentru a te familiariza cu el.

Medicul ar trebui să se prezinte, să îți se adreseze întâi ție, apoi persoanei care te însoțește.

Ar trebui să îți permită să îi spui în felul tău problema pe care o ai.

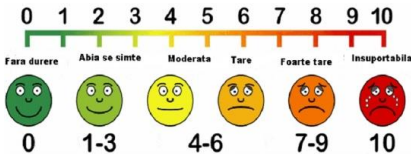

Medicul ar trebui să îți spună dinainte ce urmează să facă în timpul consultului.

Medicul ar trebui să îți arate instrumentele pe care le va folosi pentru a te consulta, să îți explice cum funcționează și de ce e nevoie să le folosească.

Ar putea fi nevoie ca medicul să îți arate ce urmează să facă folosindu-se pe el ca exemplu sau cu ajutorul persoanei care te însoțește.

Medicul ar trebui să folosească cuvinte simple când vorbește cu tine, imagini, desene, ca să înțelegi mai bine informațiile.

Medicul ar trebui să îți ofere posibilitatea să pui întrebări.

CE SPUN LEGILE DESPRE ECHITATEA ÎN SĂNĂTATE

1. Convenția Organizației Națiunilor Unite (ONU) privind drepturile persoanelor cu dizabilități

Persoanele cu dizabilități au dreptul la o stare de sănătate bună și trebuie asigurat accesul lor la serviciile de sănătate.

- să fie oferite servicii medicale de calitate, în funcție de nevoi
- persoanele cu dizabilități să nu fie refuzate pentru tratament sau îngrijire din cauza dizabilității
- personalul medical trebuie să fie pregătit pentru a lucra cu persoane cu dizabilități

2. Raportul Organizației Mondiale a Sănătății pentru persoanele cu dizabilități

Persoanele cu dizabilități au dreptul la îngrijiri medicale de calitate, la fel ca și persoanele fără dizabilități.

Totuși, multe persoane cu dizabilități:

- au o stare de sănătate proastă,
- se lovesc de mai multe obstacole,
- sunt mai afectați de urgențele medicale,
- mor prematur.

Echitatea în sănătate este foarte importantă pentru persoanele cu dizabilități.

3. Strategia națională „O Românie echitabilă”, 2022-2027

Personalul medical trebuie să îngrijească persoanele cu dizabilități cu demnitate și respect, fără să le discrimineze.

Spitalele și cabinetele medicale trebuie să asigure un acces mai bun pentru persoanele cu dizabilități.

Personalul medical să fie pregătit să se comporte cu persoanele cu dizabilități.

Trebuie măsurat nivelul de mulțumire a pacienților cu dizabilități față de serviciile medicale.

4. Strategia națională de sănătate, 2023-2030 “Pentru sănătate, împreună”

Se urmărește dezvoltarea în următoarele domenii:

Prevenție

Servicii de recuperare și îngrijire la
domiciliu pentru persoane
dependente

Specialiști mai bine pregătiți

ACCES

ECHITABIL

LA SERVICII DE SĂNĂTATE

Fundația “Pentru Voi”

Str. Anton Bacalbașa, Nr. 69-65A, 300524

Timișoara

Tel. 0256 228 062

E-mail: pentruvoi@pentruvoi.ro

Web: www.pentruvoi.ro

Cine suntem?

Organizație neguvernamentală care oferă servicii sociale comunitare și militează pentru drepturile persoanelor cu dizabilități intelectuale.

Filozofia

Incluziunea - bazată pe credința că toți oamenii sunt egali și trebuie respectați și valorizați.

Beneficiari

175 de persoane adulte cu dizabilități intelectuale și familiile lor.